

Bệnh thối móng trên dê cừu

Bệnh thối móng (Footrot) là một bệnh truyền nhiễm trên móng guốc của dê và cừu, thường xảy ra vào những thời điểm thời tiết mưa dai dẳng cùng với nhiệt độ trên 10°C.

Triệu chứng của bệnh thối móng

Các triệu chứng đầu tiên của bệnh thối chân là đi khập khiễng, giữ chân trên mặt đất, ngại đi lại và khuyu gối. Phần đế và phần hông của bàn chân bị bệnh rách nát, thối rữa và có mùi hoại tử vô cùng khó chịu.

Nguyên nhân và cách lây truyền của bệnh thối móng

Bệnh thối móng là do sự xâm nhập của hai loại vi khuẩn kỵ khí là *Fusobacterium necrophorum* (thường thấy trong môi trường) và *Dichelobacter nodusus* (từ chân của những con vật bị nhiễm bệnh). Bệnh thường lây từ động vật mang mầm bệnh vào đất rồi đến chân không nhiễm bệnh của động vật khỏe mạnh. Móng guốc quá dài, phát triển quá mức sẽ khiến con vật bị thối chân. Đất ẩm ướt, chuồng nuôi có nhiều bùn và rác rưởi làm tăng khả năng bùng phát dịch bệnh. Cừu dễ phát triển bệnh hơn dê.

Cách ngăn ngừa bệnh thối móng

Móng chân nên được theo dõi thường xuyên để tránh móng chân phát triển quá mức do đó việc cắt tỉa móng chân sẽ giúp ngăn ngừa thối móng và các vấn đề về chân khác. Việc cắt tỉa móng guốc trong hoặc sau thời tiết mưa sẽ dễ dàng hơn vì thành móng mềm hơn. Trại cần có cọc đá và các cấu trúc khác có bề mặt mài mòn để dễ leo trèo hoặc chơi đùa sẽ giúp dê cừu giảm bớt phần nào sự phát triển quá mức của móng.

Nên mua những con không bị thối chân. Tuy nhiên, chân của động vật mua phải được cắt tỉa, kiểm tra cẩn thận các vết thương và nếu có nghi ngờ, động vật phải được cho đi qua bồn ngâm chân và cách ly ít nhất 2 tuần. Sau khi kiểm dịch, sẽ kiểm tra lại chân móng trước khi cho phép chúng nhập đàn. Động vật được đưa đến các buổi triển lãm, hội chợ và các trạm nhân giống phải thực hiện các cách tương tự.

Bồn ngâm chân có thể được xây dựng bằng nhiều loại vật liệu khác nhau như bê tông, sỏi thủy tinh hoặc gỗ lót nhựa. Chậu ngâm chân phải được làm sao cho gờ chứa dung dịch ngâm chân nằm bên ngoài khung, hoặc có các cạnh tròn, nhằm nếu không dè cừ sẽ có đứng trên gờ. Nên xử lý dung dịch ngâm chân để tránh làm ô nhiễm môi trường.

Phương pháp tốt nhất để ngăn ngừa bệnh thối móng chân là đưa động vật ra khỏi các khu vực có bùn, nơi ẩm và ẩm ướt trong khoảng 4 tuần để các sinh vật có trong đất chết đi hoặc giảm số lượng.

Kiểm soát bệnh thối móng chân

Với bệnh thối chân đã tồn tại trong trang trại, cần chăm sóc móng thích hợp, sử dụng thuốc ngâm chân, loại bỏ những con có cấu trúc chân kém và chọn những con có khả năng chống bệnh thối móng chân. Động vật bị nhiễm bệnh nên được tách ra khỏi động vật không bị nhiễm bệnh, được điều trị và sau đó được chăn thả trên đồng cỏ riêng biệt. Động vật bị nhiễm bệnh nặng và động vật không đáp ứng với điều trị cần được tiêu hủy. Dụng cụ cắt tỉa phải được khử trùng giữa mỗi con vật bị bệnh thối móng chân.

Cách trị bệnh thối móng chân

Loại bỏ các mô móng chân chết, thối rữa bằng kéo hoặc dao sắc. Cắt tỉa cho đến khi tìm thấy mô lành. Một số sẽ xảy ra chảy máu. Điều này là cần thiết để loại bỏ các mô bị bệnh.

Sau khi cắt tỉa, gia súc phải đi qua dung dịch ngâm chân là dung dịch kẽm sulfat (10% trọng lượng kẽm sulfat pha với 90% thể tích nước); cũng có thể sử dụng dung dịch đồng sulfat (theo tỷ lệ trên) nhưng tránh làm dính lên lông sẽ làm lông nhuộm màu xanh lam và có thể gây ngộ độc khi ăn phải và tuyệt đối không dùng trên cừ. Có thể cần lặp lại liệu trình ngâm chân từ 2 đến 4 lần trong khoảng thời gian hàng tuần. Để động vật ngâm chân trong dung dịch ngâm chân trong khoảng 30 phút, tiếp theo là để gia súc đứng trên nơi khô thoáng sạch sẽ. Không đặt bồn ngâm chân ở nơi dè cừ có thể uống nước.

Việc sử dụng kháng sinh đường tiêm có hiệu quả cao và có thể dùng penicillin, erythromycin hoặc oxytetracycline. Đối với những trường hợp thối móng chân nhẹ hoặc

con vật đi khập khiễng và có dấu hiệu ban đầu của bệnh thối móng chân, có thể dùng Koppertox bôi trực tiếp lên những vùng bị bệnh. Gia súc sử dụng Koppertox chữa bệnh cần có thời gian loại thải thuốc trước khi giết thịt.

Động vật đã qua xử lý không được chăn thả trên đồng cỏ, không có động vật bị nhiễm bệnh trong ít nhất 14 ngày và không được đến bãi lầy hoặc khu vực ẩm ướt và bẩn thỉu. Các bộ phận cắt móng của động vật bị nhiễm bệnh nên được cắt bỏ hoặc đốt.

Để phòng ngừa bệnh thối móng chân, gia súc nên được tiêm kháng độc tố uốn ván hoặc tiêm nhắc lại uốn ván vì môi trường yếm khí của bàn chân bị bệnh có thể tạo tiền đề và tạo điều kiện cho bệnh uốn ván phát triển.